

Nr 21.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående rätt för professorn M. H. Stålfors att för ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; given Stockholms slott den 21 december 1917.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att professorn vid veterinärhögskolan Måns Harry Stålfors må för löneförhöjning vid professorsbefattningen räkna sig tillgodo tjänstetid såsom lektor å övergångsstat vid nämnda högskola från och med den 1 januari 1915.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 december 1917.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
BRANTING,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN.

Departementschefen, statsrådet Petersson anförde:

Före veterinärinstitutets omorganisation till veterinärhögskola enligt beslut vid 1914 års förra riksdag uppehölls undervisningen i obstetrik samt föreståndarskapet för den ambulatoriska kliniken av en lektor. Vid omorganisationens genomförande innehades denna befattning av Måns Harry Stålfors.

Å högskolans stat uppfördes en professorsbefattning i läran om nötkreaturens sjukdomar (bujatrik) och obstetrik, vilken befattnings innehavare tillika skulle vara föreståndare för den ambulatoriska kliniken. Enär det anmärkts, att Stålfors icke tillräckligt styrkt sin kompetens att utan vidare utnämnas till innehavare av denna professur, ordnades saken så, att å övergångsstat upptogs en lektor i obstetrik, tillika föreståndare för den ambulatoriska kliniken, varjämte i anmärkning till staten angavs,

att denne lektor skulle, så länge han på förordnande uppehölle undervisningen i läran om nötkreaturens sjukdomar (bujatrik), hava rätt till ett tilläggsarvode å 2,500 kronor till sin lektorsavlöning å 4,000 kronor, ålderstillägg oräknade, dock att lektorns samtliga avlöningsförmåner, tilläggsarvodet inbegripet, icke finge överstiga 7,000 kronor.

Angående övergångsanordningen uttalade jag såsom chef för jordbruksdepartementet, bland annat, att lektor Stålfors borde, därest han inom viss, av Kungl. Maj:t bestämd tid vederbörligen styrkte sin kompetens till professuren, vilken under samma tid icke borde ledigförklaras, varda utan tävlan utnämnd till dess innehavare, varemot, om han icke inom sagda tid styrkte dylik kompetens, professuren borde anslås ledig och Stålfors antingen kvarstå å övergångsstat eller förflyttas till indragningsstat. Riksdagen anslöt sig i huvudsak till detta förslag, men ansåg sig dock böra framhålla, att det med hänsyn till Stålfors av samtliga myndigheter bestyrkta duglighet både som lärare i ifrågavarande ämnen och som föreståndare för den ambulatoriska kliniken måhända varit med rättvisa och billighet mest överensstämmande, därest frågan ordnats sålunda, att Stålfors framgent, med bibehållande av undervisningen i berörda ämnen, ställts på övergångsstat, med rätt för honom dock att, om han så förmådde, styrka sin kompetens till professuren samt att, om och när så skett, utan tävlan bliva utnämnd till innehavare av befattningen. I varje fall anser riksdagen emellertid, att den tid, inom vilken Stålfors skulle hava att styrka sin kompetens till professuren, icke borde tillmätas för knappt utan avvägas med hänsyn till att hans göromål i tjänsten vore synnerligen ansträngande och tidskrävande.

Vidare är att märka, att bland avlöningsvillkoren upptogs en bestämmelse, att tjänstinnehavare skulle äga att för rätt till löneförhöjning tillgodoräkna sig ordinarie tjänstgöring i samma eller jämförlig befattning vid veterinärinstitutet före avlöningsstatens för veterinärhögskolan trädande i kraft.

Sedan Stålfors på föreskrivet sätt styrkt sin kompetens till förenämnda professur, blev han den 16 mars 1917 utnämnd till dess innehavare.

Stålfors har nu, under återopande av dessa omständigheter och under erinran, att han år 1907 utnämnts till lektor i obstetrik vid veterinärinstitutet, anhållit om rätt att för erhållande av ålderstillägg som professor få tillgodoräkna sig sin tjänstgöring såsom lektor på ordinarie stat från och med den 1 januari 1908. Stålfors har därvid framhållit bland annat, att till lektoratet hörande ämnet obstetrik och föreståndarskapet för den ambulatoriska kliniken inginge i professurens uppgifter,

samt att han från och med den 1 januari 1915, då staten för veterinärhögskolan trädde i kraft, bestritt hela den med professuren förenade tjänstgöringsskyldigheten. Före utnämningen till lektor hade han från och med höstterminen 1905 såsom adjunkt omhänderhaft undervisningen i obstetrik och lett den ambulatoriska kliniken. Denna kliniks verksamhet hade under hans ledning ökat så, att den under läsåret 1915—1916 omfattat 1,805 fall mot endast 243 år 1904. Under hela sin tjänstgöringstid vid institutet och högskolan hade Stålfors i olikhet med övriga lärare därstädes saknat rätt att idka enskild praktik och alltså ej kunnat därigenom bereda sig inkomster.

Veterinärhögskolans styrelse har i skrivelse den 18 juni 1917 vid överlämnandet av Stålfors ifrågavarande ansökning hemställt, huruvida icke lektorsbefattningen och professuren borde anses äga sådant samband med varandra, att rätt att för ålderstillägg såsom professor tillgodoräkna sig tjänstgöring såsom lektor borde tillerkännas Stålfors.

Statskontoret har i utlåtande den 24 augusti 1917 anfört, att det förhållandet, att riksdagen ansett, att lektorn i obstetrik skulle, därest han vederbörligen styrkte sin kompetens till professuren ifråga, äga att utan ansökan varda utnämnd till dess innehavare, visserligen syntes tala för den av sökanden framhållna uppfattningen, att fråga här skulle vara om så pass jämförliga befattningar, att stadgandet i avlöningsvillkoren om tillgodoräknande av tjänstgöring vid veterinärinstitutet för vinnande av ålderstillägg borde vinna tillämpning i avseende å sökanden. Statskontoret hade emellertid icke kunnat undgå att fästa avseende vid ett av löneregleringskommittén i förevarande hänseende gjort uttalande. I det utlåtande, som nämnda kommitté den 26 februari 1913 avgav rörande reglering av löneförhållanden m. m. vid veterinärinstitutet, hade nämligen kommittén — som för sin del förordat, att lektorn i obstetrik borde utan ansökan eller prov från och med tiden för den nya statens trädande i kraft befordras till innehavare av ifrågavarande professur — yttrat, att någon rättighet att för åtnjutande av ålderstillägg å professorslönen räkna sig till godo tjänstgöring såsom lektor icke borde medgivas honom. Med hänsyn till detta uttalande, som lämnats oemotsagt såväl i statsrådsprotokollet till propositionen i ämnet som i riksdagens skrivelse, hade statskontoret icke ansett sig kunna tillstyrka den förevarande ansökningen. Det sätt, varpå sökandens tjänstgöring och avlöningsförhållanden ordnats för tiden från och med den 1 januari 1915, då den nya staten trädde i kraft, syntes emellertid statskontoret utgöra skäl för att Stålfors måtte för ålderstilläggs vinnande medgivas rätt att tillgodoräkna sig sistnämnda tid. För den händelse Kungl. Maj:t icke skulle finna

skäl, att ansökningen helt bifölles, finge statskontoret fördenskull hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes i proposition till nästinstundande riksdag söka utverka sådant medgivande.

I överensstämmelse med den av lönerogleringskommittén vid förslaget till veterinärhögskolans inrättande uttalade och nu av statskontoret aberopade uppfattning kan jag icke tillstyrka, att rätt medgives Stålfors att för ålderstillägg såsom professor tillgodoräkna sig sin tjänstetid såsom lektor vid veterinärinstitutet. Däremot anser jag i likhet med statskontoret och särskilt med hänsyn till riksdagens ovan återgivna uttalande år 1914 goda skäl tala för att han må i sådant avseende få beräkna tiden från och med den 1 januari 1915, varunder han såsom lektor å övergångsstat fullgjort alla med professuren i nötkreaturens sjukdomar m. m. förenade åligganden med rätt att, när helst han inom förelagd tid styrkte sin kompetens, bliva utnämnd till professor. Riksdagens medgivande härtill torde emellertid böra inhämtas.

På grund härav hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva,

att professorn vid veterinärhögskolan Måns Harry Stålfors må för löneförhöjning vid professorsbefattningen räkna sig tillgodo tjänstetid såsom lektor å övergångsstat vid nämnda högskola från och med den 1 januari 1915.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Paulson.